

LA VELLETA REFRANYERA

PROPOSTES DIDÀCTIQUES
Jordi Raül Verdú

© 2010 Jordi Raül Verdú
Il·lustracions de Mª José del Amo
130x190 mm., 112 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2010 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya ☎ 961 590 883
info@bullent.net

Les presents propostes didàctiques pretenen ser un complement de la lectura que acabes de fer, amb la intenció que t'ho passes bé al temps que aprens.

Espere que després d'haver conegut la velleta refranyera t'agafen ganes de fer servir alguns dels nombrosos refranys i frases fetes que ella utilitza constantment, imitant així la seua manera de parlar, tan plena de gràcia, coneixement i saviesa.

1. SOPA MODERNA

En la següent sopa de lletres trobaràs huit “modernitats” que la velleta no té, i que estic segur que tu sí que tens a casa teua. Espere que, buscant, buscant, no et banyes, no et done la corrent o et congeles. Algunes d'elles poden ser perilloses. Ves alerta! Sort!

A	M	I	R	A	T	C	E	M
A	J	N	E	V	E	R	A	I
R	E	S	N	E	L	M	A	C
O	G	E	T	R	E	A	R	R
G	N	Z	A	M	V	I	A	O
T	C	I	P	X	I	G	B	O
M	U	L	L	A	S	U	H	N
V	I	T	A	G	O	A	O	E
I	N	O	T	E	R	F	B	S
H	A	Y	S	I	T	U	S	L
O	R	D	I	N	A	D	O	R

- 1) Televisor
- 2) Microones
- 3) Aigua
- 4) Nevera
- 5) Rentaplats
- 6) Ordinador
- 7) Llum
- 8) Cuina

2. ENDEVINA ENDEVINALLA

En aquestes quatre endevinalles hi trobaràs el nom de quatre dels animals que la velleta acostuma a donar de menjar quan visita el parc de la Glorieta.

- a) Solen ser marrons, grisos o blancs,
revolen pels parcs, mengen de la mà i són grans.
Els seus excrements emblanquinen les parets,
alguns bancs i el cap o el vestit d'alguns vianants.
- b) Salten, corren, mosseguen i arrapen,
i de tant en tant algun ratolí o pardalet atrapen.
Són tan àgils que trepen, s'arrosseguen i salten.
Els sentiràs roncar i quan s'enfaden miolar.
- c) Hi ha de totes les grandàries i colors,
i la majoria d'ells són grans cantors.
Boten per les teulades, voletegen pels parcs,
s'engronsen en les branques i mai es peguen bacs.
- d) Poden caminar, nadar i volar,
però és a l'aigua on més els agrada estar.
Tenen un bec espatulat, unes potes palmejades,
i unes plomes impermeabilitzades.

3. PARAULA OBLIDADA

A les frases fetes següents els falta una paraula al final. No hi ha manera de recordar-me'n d'ella. Per què no em dones un colp de mà i m'ajudes a trobar-la?

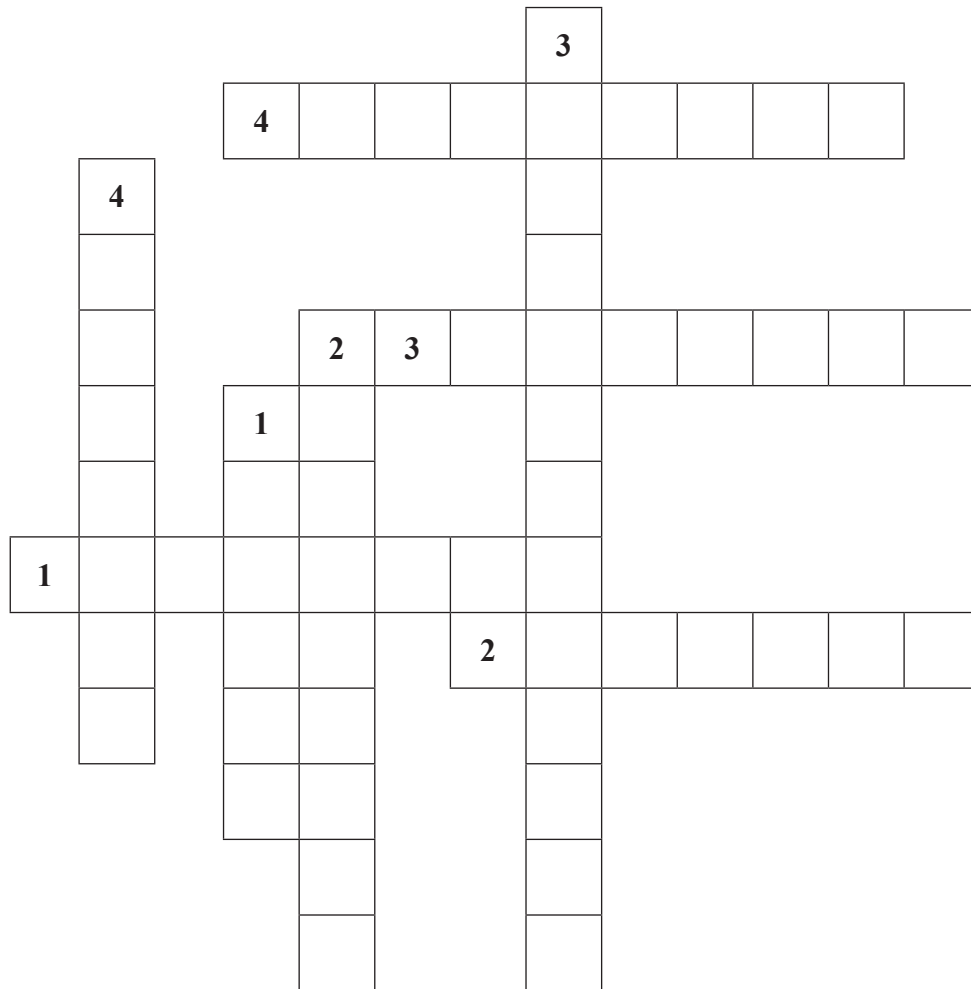
fills, os, nassos, rotllos, rata, agres, caldo, cavall, pansa, cul

1. Pobre com una
2. Més arrugada que una
3. Més content que un gos amb un
4. D'una puça fan un
5. Qui té fam somnia
6. Tindre cara de magranetes
7. Anar amb la campaneta al
8. La gallina vella fa bon
9. En un cau de conills allò que fan els pares fan els
10. Tots els mocs no estan bé en tots els

4. MOTS ENCREUATS

En els següents mots encreuats trobaràs els personatges protagonistes del conte i, fins i tot, els animals que la velleta té batejats. A veure si eres tan audaç que pots fer-te amb ells. Segur que sí!

Horitzontal

- Amic de la velleta, que sempre es troba a la Glorieta.
- Xiqueta a qui li agrada el xocolata espès.
- Qui sol guanyar sempre que juga a la mona.
- Gos que menja com un desatinat.

Vertical

- El primer dels amics que va conèixer la velleta a la Glorieta.
 - Animal que sol fer el bardoll i no acudix a menjar tots els dies.
 - Estudiants jubilats que organitzen activitats amb els mestres.
 - Crida i aleteja quan està a punt de menjar-se trossos de pa remullat.

5. CLASSIFICA PARAULES

Cerca refranys on hi apareguen noms d'animals, aliments i parts del cos. En trobaràs bona cosa, però hauràs de fer un poc de memòria o revisar els apartats de la lectura on es parla d'ells.

Ací tens un exemple de cada:

Gat escaldat amb poca aigua té poc.

Més llarg que un dia sense **pa**.

Entrar per l'**ull**

Busca'n un mínim de tres de cada, cosa que no crec et coste massa de trobar o recordar. Si a més tens la sort de localitzar-ne algun doble com ara: “*Quan no hi ha ous hi ha colomins*”, encara et resultarà més fàcil.

Refranys	Animals	Aliments	Parts del cos

6. RELACIONA

Uneix amb fletxes la primera part de cada refrany amb la segona.

- Com s'ensenya l'aprenent?
- Què passa cantant, cantant?
- Saps què et dic?
- Saps què tens?
- Què els passa als valents?
- Que les penes se'n van
- Que cauen de cul
- Que a la panxa tens un melic
- Fent i desfent
- La boca plena de dents

7. IL·LUSTRA I GAUDIX

Busca tres refranys que et resulten graciosos i/o fàcils d'il·lustrar i fes un dibuix de cadascun. Et propose que vages entrenant-te amb els següents:

Nugar els gossos amb llonganisses.	Tindre cara de tros de pa.	Mosca hi ha en l'arròs.

8. CONCURS REFRANYER

T'anime a que tu mateix organitzes un concurs on els refranys siguin els protagonistes. Fes dos equips i tria un moderador que serà qui pregunte refranys que tinguen relació, per exemple, amb animals, plantes, aliments, parts del cos, persones...

També es poden escriure refranys en paperets diferents, que després de posar-los en una borsa s'aniran traient i els concursants aniran contestant. El moderador tan sols els llegirà la primera meitat d'ells, i els participants hauran de saber com acaben.

9. JOC DE CARTES

Et propose que jugues a la mona amb una baralla espanyola de 40 cartes. Es reparteixen totes elles als respectius jugadors, que hauran, primer que res, de desfer-se'n de totes les que puguen emparellar (que tinguen el mateix número). **La sota d'ors** és la mona, la qual no podran emparellar amb cap altra sota (abans de distribuir les cartes es llevarà una sota que, lògicament, no serà la d'ors).

Les parelles de cartes van deixant-se al mig de la taula a mesura que van fent-se. Seguint el sentit de les agulles del rellotge, els jugadors van agafant una carta del jugador que tenen a la vora, fins que hi haurà un que es quedarà amb la sota d'ors, és a dir, la mona.

El jugador que té la mona haurà de rebre "la palissa" corresponent, que consisteix en el següent:

- Mesclarà totes les cartes juntes.
- Posarà una mà oberta (la palma mirant cap avall) damunt d'una taula.
- Anirà rebent el càstig de cadascuna de les cartes que van eixint: espases (espasada), bastos (bastonada), ors (pessigada) i copes (acariciada).
- Les sotes, cavalls i reis tenen les seues respectives paraules i actuacions concretes (segons ix al conte).

Quan per fi ix la sota d'ors, el que ha estat rebent la palissa ara pot pegar als demés fins que aquests giren la carta boca avall.

SOLUCIONARI

1. Sopa moderna

A	M	I	R	A	T	C	E	M
A	J	N	E	V	E	R	A	I
R	E	S	N	E	L	M	A	C
O	G	E	T	R	E	A	R	R
G	N	Z	A	M	V	I	A	O
T	C	I	P	X	I	G	B	O
M	U	L	L	A	S	U	H	N
V	I	T	A	G	O	A	O	E
I	N	O	T	E	R	F	B	S
H	A	Y	S	I	T	U	S	L
O	R	D	I	N	A	D	O	R

2. Endequina endequina

- a) *els coloms*
- b) *els gats*
- c) *els pardalets*
- d) *els ànecs*

3. Paraula oblidada

1. *rata*
2. *pansa*
3. *os*
4. *cavall*
5. *rotllos*
6. *agres*
7. *cul*
8. *caldo*
9. *fills*
10. *nassos*

